

PROCEDUREBESCHRIJVING NAAMGEVING.

INLEIDING

Deze procedurebeschrijving geeft aan hoe Natuurmonumenten omgaat met de naamgeving van haar natuurgebieden en organisatieonderdelen. In deze procedurebeschrijving worden de verantwoordelijkheden, de procesgang en de werkafspraken verwoord. Deze procedurebeschrijving is door de directie vastgesteld op 18 januari 2001 en geactualiseerd op 02 maart 2007.

DEFINITIE

Deze procedurebeschrijving beperkt zich tot de naamgeving van de organisatieonderdelen en de natuurgebieden. De registratie is ondergebracht bij de afdeling Vastgoed en Projecten (V&P) omdat er een duidelijke koppeling is met de eigendomsadministratie en het de basis vormt voor de administraties in het NatuurmonumentenInformatieSysteem (NeLIS). De namen van organisatieonderdelen worden ook bij de afdelingen Financiële Administratie (FA) en Personeel en Organisatie (P&O) vastgelegd. De procedure en richtlijnen voor de naamgeving van functies vallen onder de verantwoordelijkheid van afdeling P&O en worden hier dan ook niet behandeld.

Organisatie-indeling

We maken onderscheid tussen de buitendienst en binnendienst. In de buitendienst kennen we regio's met eenheden¹. In de binnendienst spreken we over afdelingen² en teams³.

De drie managementniveaus zijn hierin terug te vinden. De Directie is het 1^e managementniveau, de regio's en afdelingen het tweede managementniveau en de eenheden het derde managementniveau.

Regio

Bestaat uit 1 tot 3 provincies. De naam van de regio is de combinatie van de betreffende provincienamen. Bijvoorbeeld regio Overijssel en Flevoland.

Eenheden

Voor de namen van eenheden worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Als de eenheid een groot deel van een provincie omvat, dan wordt een streeknaam of windstreek met de provincienaam gebruikt. Bijvoorbeeld Noord-Drenthe, Zuidwest-Friesland, Twente, De Graafschap.
- Als de eenheid uit één natuurgebied bestaat, dan krijgt de eenheid ook de naam van het natuurgebied. Bijvoorbeeld Tiengemeten, Veluwezoom.
- Als de eenheid uit één groot natuurgebied bestaat met enkele kleine natuurgebiedjes die daar dicht bij liggen, dan krijgt de eenheid de naam van het grote natuurgebied met de toevoeging c.a.. Bijvoorbeeld Wormer- en Jisperveld c.a., De Wieden c.a.
- Als de natuurgebieden direct om een plaats liggen, dan kan de plaatsnaam als naam voor de eenheid worden gebruikt. Bijvoorbeeld Winterswijk.

Afdelingen en teams

Afdelingen en teams krijgen logische namen die bij het taakveld passen. Bijvoorbeeld afdeling Natuur en Landschap, afdeling Financiële Administratie, team Vastgoedregistratie.

¹ Eenheid is overeenkomstig de oude beheereenheid. Beheereenheid is verlaten, o.a. omdat dit ook de aanduiding is voor een gedeelte van een natuurgebied waarvoor het zelfde doelpakket geldt in het kader van Programma Beheer.

² afdeling werd voorheen ook wel met stafafdeling aangeduid.

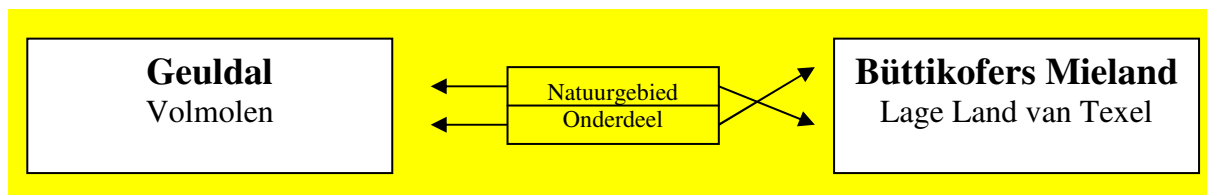
³ team werd voorheen ook wel als afdeling of cluster aangeduid.

Natuurgebied

Een natuurgebied is een duidelijk begreemd gebied dat als één geheel beschouwd wordt. De naam moet passen bij het gehele natuurgebied. Bij correspondentie, overeenkomsten, verwervingen, etc. moet de naam van het natuurgebied altijd worden vermeld. Onder deze naam worden de natuurgebieden ook in het jaarverslag, handboek, e.d. opgenomen. Wordt verder gebruikt als uniek gegeven voor de opslag van gegevens over dat natuurgebied. Bijvoorbeeld in het NeLIS, bij archivering en in de bibliotheek. Het woord “natuurgebied” kan worden gebruikt als algemene aanduiding in teksten en correspondentie. Andere aanduidingen zoals terrein, natuurterrein, gebied, object worden niet gebruikt.

Natuurgebiedonderdeel

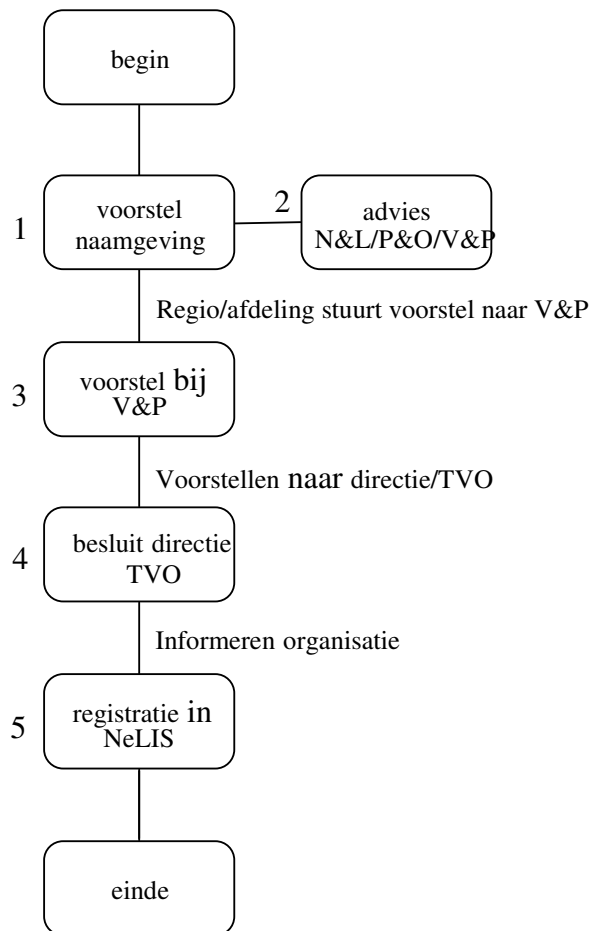
Aanduiding voor een gedeelte van een natuurgebied. Deze naam heeft vaak een historische waarde waarvan het handhaven gewenst is. Onderdelen worden altijd gebruikt in combinatie met de natuurgebiednaam. In het handboek zal deze naam in de lopende tekst opgenomen worden en in de index voorkomen. Het natuurgebiedonderdeel kan (facultatief) op de bebording van de natuurgebieden worden geplaatst onder de natuurgebiednaam. Bij belangrijke natuurgebiedonderdelen mag dit ook omgekeerd worden toegepast.

BESLUITVORMING

De namen van organisatieonderdelen, natuurgebieden en natuurgebiedonderdelen worden door de directie vastgesteld.

WERKPROCES

1. De regio of afdeling doet een gemotiveerd voorstel met een historische onderbouwing voor een nieuwe naam van een organisatorische eenheid of natuurgebied. Veelal is dit gekoppeld aan een nieuwe verwerving of een organisatorische aanpassing. Bij de verwerving van een nieuw natuurgebied moet het voorstel bij het memo gevoegd zijn. Het voorstel wordt voor advies aan de medewerker cultuurhistorie van afdeling Natuur en Landschap (N&L) en het hoofd afdeling V&P gezonden. Alleen bij de naamgeving van een organisatorische eenheid wordt het voorstel ook aan de afdeling P&O gezonden.
2. De medewerker cultuurhistorie van afdeling N&L, afdeling P&O en het hoofd afdeling V&P brengen samen een schriftelijk advies uit aan de regio of afdeling. Het hoofd afdeling V&P heeft de coördinatie. Zonodig worden de voorstellen aangepast en opnieuw voor advisering voorgelegd.
3. De regio of afdeling dient het voorstel met het schriftelijke advies in bij de afdeling V&P. De afdeling V&P controleert op volledigheid en toetst het voorstel aan het beleid.
4. Het voorstel wordt met het advies door de afdeling V&P aan de directie voorgelegd voor besluitvorming. De afdeling V&P brengt de regio en de overige organisatieonderdelen op de hoogte van de nieuwe naam. In het geval van wijzigingen in de namen van de natuurgebieden wordt het voorstel voorgelegd aan het TVO.
5. De afdeling V&P legt de gegevens vast in het NatuurmonumentenInformatieSysteem (NeLIS). Hierin is het register van regio's, afdelingen, teams, eenheden, natuurgebieden en natuurgebiedonderdelen opgenomen.

UITGANGSPUNTEN

Voor de naamgeving zijn de onderstaande punten richtinggevend.

BEPALEN VAN EEN NAAM

Voor de vaststelling van (natuurgebied)namen zijn de volgende richtlijnen van toepassing:

1. Namen uit betrouwbare schriftelijke bronnen genieten de voorkeur. Bruikbaar kunnen zijn: kaarten (met name oude topografische kaarten, waterschapskaarten en kadastrale kaarten), publicaties, eigendomsakten van vorige eigenaren. In een enkel geval is in een notariële akte een verplichting ten aanzien van de naamgeving opgelegd.
2. Indien er geen betrouwbare schriftelijke bronnen beschikbaar zijn, wordt getracht een naam uit mondelinge overlevering te kiezen, zo mogelijk een naam die nog leeft bij de vorige eigenaar en/of beheerder of in de streek.
Dialectische benamingen worden eventueel vernederlandst (dus niet Döttekro maar Dottinkrade). Friese natuurgebiednamen kunnen desgewenst op z'n Fries gespeld worden. Bijvoorbeeld Skrok, Skrins. Voor de Friese plaatsnamen houden we de schrijfwijze van de betreffende gemeente aan. Voor de provincienaam hanteren wij Fryslân.
Indien noch schriftelijke noch mondelinge bronnen beschikbaar zijn, wordt zelf een naam bedacht. Deze naam dient zo kort en neutraal mogelijk te zijn. Bijvoorbeeld Appense Bos, Holtingerveld, Veluwemeerkust.
Plaatsnamen worden in principe niet als natuurgebiednaam gebruikt.
3. De namen worden zo kort mogelijk gehouden. (Bijvoorbeeld De Schorren en niet Schorren achter de polder Eendracht op Texel, Bekendelle en niet Bos aan de Slinge bij Bekendelle).
4. Buitenplaatsen en landgoederen behouden hun historische benaming, wanneer nog een duidelijk landgoedkarakter aanwezig is. Dit geldt ook wanneer meerdere van deze natuurgebieden door aankoop een aaneengesloten geheel gaat vormen. (Bijvoorbeeld De Braak, Vennebroek en De Duinen of Hilverbeek en Spanderswoud).
5. Toevoegingen als landgoed, buitenplaats ed. worden niet toegepast.
6. Indien een natuurgebied een onderdeel uitmaakt van een nationaal park dan wordt de naam van het nationaal park overgenomen. Dit geldt alleen voor nationale parken die in gesteld zijn en niet voor nationale parken in oprichting. Bijvoorbeeld Nationaal Park Weerribben-Wieden.

SPELLING

Voor de spelling van (natuurgebied)namen zijn de volgende richtlijnen van toepassing:

1. Indien een naam uit meerdere woorden bestaat, worden alle hoofdwoorden met een hoofdletter geschreven. Lidwoorden, voorzetsels en voegwoorden in een naam worden met een kleine letter geschreven. Bijvoorbeeld Loonse en Drunense Duinen, Huis ter Heide.
2. Lidwoorden en voorzetsels worden zo veel mogelijk weggelaten tenzij het lidwoord of voorzetsel een onlosmakelijk onderdeel van de natuurgebiednaam vormt. Bijvoorbeeld De Braak, Op Hees. Lidwoorden aan het begin van een naam worden met een hoofdletter geschreven, ook midden in een zin. Bijvoorbeeld De Wieden, De Klencke, maar 't Waliën.
3. Tussen de delen van samengestelde aardrijkskundige namen wordt een koppelteken geplaatst. Bijvoorbeeld Midden-Herenduin, Hollands-Ankeveen, Noord-Drenthe afgekort N.-Drenthe, Noordwest-Drenthe afgekort N.W.-Drenthe. Afgeleide namen hiervan eveneens. Bijvoorbeeld Noord-Hollands.
4. Een weglatingsstreepje wordt gebruikt. Bijvoorbeeld Wormer- en Jisperveld.
5. De nieuwe spelling wordt consequent toegepast (open klinkers worden niet verdubbeld, -sch wordt als -s gespeld, in bijvoeglijke naamwoorden geen dubbele klinkers, dus Grote i.p.v. Groote). De officieel gehanteerde spelling van Oisterwijkse Bossen en Vennen en Schaelsberg blijft echter gehandhaafd.
Voor historische buitenplaatsen en landgoederen wordt de oude spelling gehandhaafd, indien de naam is gebaseerd op een eigenaam. Bijvoorbeeld Schaep en Burgh en niet Schapenburg.
Een tweede uitzondering wordt gemaakt voor namen met dubbele klinkers die ook "plaatsnamen" zijn met dubbele klinkers. Bijvoorbeeld Deelerwoud, Mookerheide en Zeepeduinen.

6. Samenstellingen met een plaatsnaam worden aaneen geschreven indien:
- Het eerste woord op –er eindigt en het tweede woord met een medeklinker begint. Bijvoorbeeld Oudemirdumerklif, Noordlaarderbos, Fochteloërveen, Beningerslikken.
 - Het eerste woord op –e eindigt en niet-verbogen is terwijl het tweede woord met een medeklinker begint. Bijvoorbeeld Spijkepolder, afgeleid van de vroegere waterloop de Spijke.
- Samenstellingen worden los geschreven indien:
- Het eerste woord op –er eindigt en het tweede woord met een klinker begint. Bijvoorbeeld Eerder Achterbroek.
 - Wanneer het eerste woord op –e eindigt en verbogen is. Bijvoorbeeld Friese Veen, Witte Veen, Korendijkse Slikken, Bovenste Bos.
- Overige samenstellingen (bijvoorbeeld met eigennaam) worden zoveel mogelijk aaneen geschreven. Bijvoorbeeld Hiemstrastate, Malpiebeemden.

SPELLINGSCONTROLE

De afdeling ICT zorgt ervoor dat de namen ook in de spellingscontrole van WORD zijn opgenomen. Alleen kan daar niet gecontroleerd worden op samenstelling van meerdere woorden. Zoals ‘De Wieden’ er wordt alleen gekeken naar Wieden.

HANDHAVING

De naamgeving van onze natuurgebieden is een van de vele visitekaartjes van de vereniging. Een juiste en consequente manier van gebruiken is dan ook van groot belang. Met elkaar moet er op toegezien worden dat dit goed gebeurt, niet alleen in de natuurgebieden, bij correspondentie, in Natuurbehoud en andere officiële publicaties, maar ook in interne notities.

WIJZIGINGEN VAN NAMEN

Het kan voorkomen dat een naam niet meer past bij het bezit op een bepaalde plaats. Dit kan zijn door uitbreiding van het bezit of omdat het niet overeenkomstig is met het plaatselijke gebruik.

Vanzelfsprekend kan dan de naam aangepast worden (dit betreft niet de spelling). Voor zo’n wijziging gelden dezelfde procedure en uitgangspunten als hiervoor omschreven.

Het veranderen van natuurgebiednamen heeft een aantal consequenties:

- Aanpassing van de bebording in de natuurgebieden. Dit brengt extra kosten met zich mee. Voor de duidelijkheid en consequent gebruik van de naamgeving is het vervangen van de borden noodzakelijk. Ook zullen alle borden tegelijk vervangen moeten worden.
- Verandering in publicaties als handboek, folders, etc. Deze moeten bij herdrukken aangepast worden.
- Archieven en administraties moeten worden samengevoegd. Hierdoor is het mogelijk dat informatie minder gemakkelijk toegankelijk is.
- Gebruik van nieuwe namen wordt middels de nieuwsbrief van de afdeling V&P aan eenieder binnen de organisatie bekend gemaakt. Zodat administraties aangepast kunnen worden en iedereen in correspondentie de nieuwe naam gaat gebruiken.

SAMENVATTING VERANTWOORDELIJKHEDEN

Onderwerp	Directie	Regiodirecteur / afdelingshoofd	afdeling P&O	Medewerker cultuurhistorie	Hoofd V&P	Medewerker V&P
Voorstel naamgeving		E				
Vorbereiding besluitvorming		E	A	A	A	UC
Besluitvorming	E					
Verzorgen register van namen					E	U

E = eindverantwoording U = uitvoering A = advies C = controle

NB.

Hierbij komen de eerdere notities over naamgeving te vervallen.